

Innledende informasjon til elevene (eksempel)

Vi er nå med i prosjektet Sjakk5ern, som ledes av Norges Sjakkforbund (NSF) og Ungdommens Sjakkforbund (USF).

Sjakk5ern er sjakkturneringer for hele klassen – distriktsmesterskap, fylkesmesterskap og til slutt en stor landsfinale! I Sjakk5ern handler det om at *hele* klassen/gruppa skal være på lag og gjøre hverandre gode. Klassen/gruppa skal konkurrere mot andre lag (om vi får til å delta i turneringene) og reglene i Sjakk5ern er slik at laget får flere poeng jo flere fra klassen/gruppa som spiller. Prosentandelen som spiller i turneringene teller med, og selv tap gir flere poeng til laget (1 poeng for tap, 2 for remis og 3 for seier – alt legges sammen til lagpoeng og totalen regnes ut med Sjakk5erns formel for prosentdeltagelse).

Det hele begynner med at vi går igjennom opplæring for hele klassen. Dere som kan regler fra før, kan hjelpe andre med å forstå og huske dem, og kanskje lærer alle noe nytt? I sjakk er det jo mange regler av forskjellige slag, og det finnes ulike oppfatninger om reglene. Det er vanskelig å spille et sjakkparti, og i alle fall en sjakkturnering, om man ikke er helt enige om hva som er riktige regler. Nå skal vi se på noen korte filmer som avklarer dette, og som samtidig gir tips til smart sjakkspilling. Dessuten skal vi spille øvelser som trener på å flytte brikkene og på å få til *sjakk matt*.

Vi har fått en koffert med sjakkbrett og -brikker, som vi skal bruke til øvelsene og videre trening (noen må kanskje spille på lag i øvingene, om antallet brett/brikker ikke er tilstrekkelig).

I filmene er det tidligere landslandsspiller Jorunn Brekke som går igjennom reglene og gir tips (Jorunn er prosjektleder for Sjakk5ern og vil arrangere en del av turneringene). Etter hvert kan vi kanskje også se på noen av ekstrasfilmene, hvor nåværende landslagsspiller Sheila Stanford gir gode råd om alt fra åpninger, taktikk og sluttspill. Det er bare å sette i gang og se hvor langt vi kommer!

Aller først er det noen regler vi må ha på plass, som gjelder for all sjakkspilling - enten det er på skolen eller i sjakkturneringer (disse ligger i utskriftsversjon i ressursbanken).

Etikette/seks sjakkregler:

1. Det skal normalt være stille/rolig under sjakkspillingen, om ikke annet er avtalt. (Sjakk er et tenkespill og mer moro når det er ro til å konsentrere seg.)
2. Instruktør/lærer/turneringsleder bestemmer. (Hvis det oppstår uenigheter eller andre problemer, er det lederen sitt ansvar å finne en løsning, spillerne må respektere det som bestemmes.)
3. Ta hverandre i hånda. (Før og etter et sjakkparti skal spillerne alltid ta hverandre i hånda - dette er en høflig gest som er tradisjon i sjakk.)
4. Rørt brikke må flyttes. (Når en spiller tar på en brikke, må denne flyttes så sant det er lovlig å flytte denne brikken.)
5. Sluppet brikke må stå. (Når en brikke er sluppet på et felt, må den bli stående der, så sant det er et lovlig trekk.)
6. Still alltid opp brikkene etter bruk. (Sjakkbrikkene skal alltid stilles opp etter bruk, selv når spillingen er ferdig og de skal pakkes ned. Det er en god måte å kontrollere at alle brikkene er samlet før de pakkes ned.)

Nå er vi klare til å begynne med filmene – vi starter med film 1, som tar for seg sjakkbrettet og sjakkspråket!